

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД

Изх. № РД-21-1158/2017 г.
01.09.2017 г.

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх. №	712-00-3
Дата	01 / 09 2017 г.

ДО
Г-Н ДАНАИЛ КИРИЛОВ 16 48.
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТАНОВИЩЕ

ПО ВНЕСЕНИЯ ОБЩ ПРОЕКТ НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И
ДОПЪЛНЕНИЕ НА ГРАЖДАНСКИЯ ПРОЦЕСУАЛЕН КОДЕКС /753-03-
17/19.07.2017 Г./

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Във връзка с посочения законопроект, Софийският градски съд изразява следното становище и бележки по част от вариантите на предложения за изменение на Гражданския процесуален кодекс:

**По отношение на § 1 от законопроекта за изменение на чл. 38
ГПК:**

Предложението за изменение на чл. 38, ал. 1 ГПК, с което се предвижда служебна проверка на регистрираните адреси е разумно, тъй като настоящата уредба изключва такава, респективно нарушаването ѝ е основание за ангажиране на административна отговорност, а служебната проверка значителна улеснява както работата на съда /избягва се техническата работа по отправяне и разглеждане на искания от съда за издаване на удостоверения за снабдяване със справка от регистрите,

изготвянето и получаването на такива/, така и работата на административните органи, издаващи справките.

Що се отнася до проверката за седалище на юридическо лице, то такова задължение следва за вписаните в търговския регистър обстоятелства по силата на чл. 23 ЗТРРЮЛНЦ. По отношение на невписаните в публичен регистър обстоятелства, такава проверка би следвало да е изключена, респективно задължение на страната, инициирала съответното производство е да представи доказателства за правосубектност, представителна власт и адрес по седалище на насрещната страна към датата на образуване на съдебното производство.

Разумно и обосновано и от съдебната практика е предложението ответникът да бъде търсен на посочения по делото адрес най-малко три пъти в продължение на един месец, с интервал поне от седмица между отделните посещения на адреса.

Предложението поне едно от посещенията да е в неработен или неприсъствен ден на практика ще създаде значителни трудности, като то не е съобразено с трудовото законодателство, което в частта относно уредбата на извънредния труд, който е допустим само в изрично посочените от закона случаи, съответно не може да надвишава определен брой часове, влиза в колизия с правилата за почивките и предполага допълнителен бюджет за назначаване на още служители на съдилищата/кметствата и заплащане на положения от тях извънреден труд, поради което и без съответни изменения на нормативните актове относно трудовите права на тези служители и съобразяване и на международните актове в тази област и осигуряване на допълнителен бюджет е на практика неизпълнимо. Неясно е и какво се има предвид под понятието „неприсъствен“ ден, което очевидно не касае трудовите и служебните правоотношения и няма легална дефиниция.

Формулировката на предложената редакция на нова ал. 2 на чл. 38 ГПК ще създава неяснота дали се касае за задължителен способ за връчване на книжа или е само правна възможност, тъй като в частта относно служебната проверка нормата е формулирана като императив, а в частта относно връчване на установения адрес – като възможност, каквато съществува и понастоящем.

Ползата от императивно предвидено задължение за връчване чрез работодателя е съмнителна, тъй като на първо място извършването на

проверка ще забави и затрудни процеса, доколкото няма публичен регистър, до който съдилищата да имат достъп, което ще наложи информацията да бъде изисквана, респективно получавана писмено. От друга страна работодателят не е сред лицата, които са длъжни да приемат съобщения, респективно не е длъжен да допуска връчителите до работните места на работниците и служителите, а в някои от случаите това е и невъзможно, с оглед спецификата на дейността, поради което и този начин на призоваване е лишен от практически смисъл при съпоставка на необходимия ресурс за обезпечаването му и възможностите за реалното му изпълнение.

По отношение на § 2 за изменение на чл. 42 ГПК:

Връчването чрез кметството е алтернатива на връчването на книжа и съобщения от служители на съда и е приложимо в случаите, когато съответният адрес за връчване се намира на административна територия, за която съдът е в невъзможност да обезпечи собствени служители за връчване, поради което то се извършва чрез органите на общинската администрация, която е част от структурата на органите на държавно управление, в случая на местно такова, а издръжката на тази администрация преобладаващо е за сметка на бюджета чрез отчисляването на средства за субсидии и предоставянето за събиране на местни данъци и такси.

Няма житейска и правна логика, в случаите на връчване на съобщения и книжа чрез кметствата, на ищеца да се възлагат разноски по връчването, при положение, че връчването на съобщения и книжа по делата е задължение и правомощия на съда, а не на страната, като поради икономически съображения тя е делегирана на кметствата с оглед финансовата нецелесъобразност да се обслужва цялата административна територия на страна от съдебни служители, което би генерирало значителни разноски за поддържането на такива структури като възнаграждение на служителите и значителни транспортни разходи.

Връчването чрез кметства не е предоставено на избора на страна, както е в случаите на връчване на книжа чрез частен съдебен изпълнител, поради което и няма основание да се събират разноски от страната при положение, че държавата не е осигурила възможност за връчване на книжата, което връчване е част от правораздавателната дейност, макар и несъщинска, като пряко обезпечава правото на участие в процеса, респективно правото на защита.

На следващо място, дори и да се обоснове причина за възлагането на подобни разноски, законопроектът не съдържа уредба относно начина на определянето и внасянето им.

По отношение на § 3 за изменение на чл. 47 ГПК:

Разумно и в трите варианта е предложението за изменение на ал. 6 на чл. 47 ГПК относно определянето на възнаграждението на особения представител. По същество се касае за правна помощ на страна, която не може да бъде намерена на адреса, която предвижда задължително участие на адвокат, съответно абсолютно закономерно е възнаграждението да се определя по същия начин, по който се определя възнаграждението на другите представители, участващи в системата за предоставяне на правна помощ. На следващо място, по този начин се улеснява достъпът до правосъдие, както и разноските за бюджета, тъй като от една страна ищецът, насочил иска си срещу лице, което не може да бъде намерено на адреса, следва да предплати разноски за особения представител на ответника като условие за допустимост на производството, и на следващо място, в повечето случаи на ищци – физически лица, поради невъзможност да понесат тези разноски, същите освобождавани от внасянето им за сметка на бюджета.

По отношение останалите предложения, следва да се имат предвид забележките по § 1, както и обстоятелството, че по същество се предвижда ответникът да бъде търсен на посочения по делото адрес (настоящия и постоянен такъв) в продължение на един месец, както и адрес по месторабота, като, ако адресите не съвпадат, каквато е презумпцията произтичаща от изискването да бъде търсен на всичките, то продължителността на общия срок за търсенето му е неприемлива и ще доведе обективно до изключително забавяне на производствата.

Всички граждани имат задължение по Закона за гражданската регистрация да обявяват и регистрират промяната в постоянния си и настоящ адрес, поради което и при неизпълнението на това задължение би следвало да понесат следващите се от това последици, още повече, че процесуалният закон предвижда гаранция за обезпечаване на участието им чрез назначаване на особения представител, поради което и считаме, че следва да се избере единият от двата адреса – постоянен или настоящ, по отношение на който, наред с посочения по делото, да се приложат правилата за търсене в продължение на месец, след което да се пристъпи към залепване на уведомление и евентуално назначаване на представител.

По отношение на § 5 за изменение на чл. 73, ал. 2 ГПК:

По същество предлаганото изменение предвижда двойно намаление на държавните такси за водене на производствата по ГПК, което представлява значителното им намаляване, без да са изложени каквито и да е било съображения за обусловили ги причини, като би следвало да се съобрази как подобно значително намаление би се отразило на приходите за издръжка на органите на съдебната власт от такси и общо на бюджета на същата, който обуславя възможността за изпълнение на правораздавателните й функции.

По отношение на § 6 и § 7 за изменение на чл. 127, ал. 1 и чл. 236, ал. 1 ГПК:

Предложението касае изменение на разпоредбите относно съдържанието на исковата молба и съдебното решение, чрез добавяне на банковата сметка на кредитора – страна по делото, като част от задължителното им съдържание.

Предложението не държи сметка, че поддържането на банкова сметка изисква заплащането на определени такси, поради което и няма основание и логика на кредитора да се възлагат в тежест разноските по поддържането ѝ за неопределен период от време докато приключи производството и длъжникът благоволи да изпълни доброволно задължението, чиято изискуемост е настъпила най-често преди образуването на делото.

И понастоящем кредиторът има възможност да посочи банкова сметка по делото, но няма основание да бъде задължаван да я поддържа докато приключи съдебния процес или за неопределен период след това. Законът за задълженията и договорите съдържа разпоредби за забава на кредитора, като конкретно по отношение на паричните задължения не е необходимо и разрешение от съд за внасянето им в банка на разположение на кредитора. На практика обаче, тази разпоредба създава трудности, тъй като масово банките отказват сключването на договори в полза на трето лице, което поставя добросъвестният длъжник в невъзможност да се освободи от последиците на забавата, което обаче е без връзка със съдебния процес относно вземането и може да се преодолее чрез съответни изменения в ЗЗД и Закона за кредитните институции.

По отношение на §§ 9-13 относно изменение на разпоредбите във връзка с касационното обжалване:

На практика измененията изцяло дерогират философията на касационното обжалване, възприета при приемането на ГПК през 2007 г. и възстановяват предходния режим за касационно обжалване, който бе изоставен въз основа на анализ на необходимостта от осъществяване на касационен контрол и функциите на касационната инстанция по тълкуване и прилагане на правото.

В съчетание с предложението за двойно намаление на държавните такси за производствата с материален интерес тези предложения ще доведат до значително увеличение на касационните производства, респективно ще забавят изключително решаването на делата от Върховния касационен съд, а в резултат на това и общата продължителност на приключването на споровете. При липсата на анализ на данни за какъв брой производства се касае не е изключена и възможността да се стигне до невъзможност касационната инстанция да поеме разглеждането на постъпващите спорове.

С оглед изложените аргументи считаме предложенията за неприемливи и необмислени с оглед възможните последици.

По отношение на § 15 за изменение на чл. 410 ГПК:

Предложеното изменение на ал. 1 е безпредметно, тъй като вземанията за трудово възнаграждение и обезщетение по трудово правоотношение са парични, подсъдни на районен съд, независимо от цената на иска, и попадат в чл. 410, ал. 1, т. 1 ГПК.

И сега образеца на заявление, утвърден с Наредба на МП, съдържа възможност за посочване на банкова сметка на заявителя, като прави впечатление, че в това предложение посочването на банкова сметка е само възможност, а не и задължение, какъвто би следвало да е подхода и във връзка с предложенията за изменение на чл. 127, ал. 1 ГПК и чл. 236 ГПК.

По отношение на § 16 за изменение на чл. 411, ал. 1 ГПК:

Предвиденият срок за изпращане на делото не е съобразен за възможността за обжалване на акта във връзка с подсъдността, поради което или следва да се предвиди изключение от правилото за обжалваемост или редакцията трябва да се формулира по начин, че срокът за изпращане да тече от стабилизирането на този акт.

По отношение на § 17 важат забележките във връзка с §§ 6, 7 и 15 като следва да се възприеме вариант III за изменение.

По отношение на § 18 за изменение на чл. 414, ал. 1 ГПК:

Неясно е каква е целта на предлаганото изменение, което е във връзка с вземанията на работника по трудово правоотношение. Същото противоречи на основните принципи и цели на заповедното производство, а именно да се провери дали вземанията са спорни или не. Изискването за обосноваване на възраженията срещу заповеди за изпълнение на вземания по трудови правоотношения ще породи на практика сериозен проблем във връзка с преценката дали е налице обосноваване или не, съответно какви са последиците от липсата на обосновка, при положение, че вземанията все пак се оспорват. Още повече, че простото изявление „не дължа“ само по себе си следва да се приеме като оспорване на всички изложени факти относно възникването и размера на вземанията.

Ако целта е по-голяма защита на вземанията по трудови правоотношения, то тя би следвало да се постигне по друг начин, а не чрез въвеждане на изискване за обосноваване на възражение срещу заповед за изпълнение с предмет такива вземания, в противоречие с основната цел на института.

По отношение на § 19 и § 21 за изменение на чл. 417 и чл. 420

ГПК:

Предложените изменения на практика лишават банките от възможността при възражение от страна на длъжника да събират вземанията си въз основа на заповед за незабавно изпълнение и ги поставят в положение да събират вземанията само въз основа на влязъл в сила съдебен акт. Ето защо, ако такава е целта на законопроекта, то същата би следвало да се постигне чрез изваждането изобщо на вземанията на банките от чл. 417 ГПК.

Предприемането на подобни изменение обаче би следвало да се предхожда от събирането на информация относно размерите на необслужваните кредити и извършването на сериозна преценка дали въвеждането му няма да застраши стабилността на банковата система, тъй като, с оглед продължителността на исковия процес, би се оказало, че банките са в невъзможност да събират вземанията си по предоставени кредити за неопределен период от време, респективно не биха могли да разполагат със същите парични средства, като продължителността на времето влияе пряко върху възможностите за събиране на вземанията, оценката на дадените обезпечения и т.н. Респективно невъзможността банките да събират вземанията си по предоставени кредити пряко влияе върху условията за кредитиране, цената на кредитния ресурс, а следователно и върху цялата икономика, поради което подобно предложение следва да е предхождано от широк обществен дебат, оценка за въздействието му върху банковата система и икономиката, какъвто не е провеждан, като интересът на отделния длъжник не може да бъде определящ за вземане на решение банките да отпаднат от кръга на субектите, по отношение на които е предвидено незабавно изпълнение, или облекчен ред за снабдяване с изпълнителен лист, какъвто съществува още от 1953 г. при действието на предходния Граждански процесуален кодекс.

По отношение на § 20 за изменение на чл. 418, ал. 5 ГПК:

Редакцията на двата варианта е неточна, тъй като е безпредметно в този текст да се включва връчването на поканата за доброволно изпълнение, която така или иначе се връчва от съдебния изпълнител, нито е необходимо съдебния изпълнител да връща обратно в съда копия от документи, които са издадени от него.

Би следвало редакцията на първото изречение да се прецизира в смисъл, че заповедта за незабавно изпълнение се връчва от съдебния изпълнител заедно с поканата за доброволно изпълнение, респективно в съда да се връща именно копие от поканата за доброволно изпълнение, удостоверяваща датата на получаването ѝ.

По отношение на § 22 за изменение на чл. 422 ГПК:

Предложеното изменение е абсолютно безсмислено, тъй като чл. 410 ГПК не съдържа в настоящата редакция ал. 3, нито общият проект съдържа предложение за нова такава алинея.

Ако се има предвид предложеното изменение с § 15 с вече посочените забележки, то предвиждането на изричен текст за приложимостта на правилата на бързото производство по установителните искове за вземания по трудово правоотношение, то следва да се има предвид, че вземанията за трудово възнаграждение и обезщетение за оставане без работа, което замества трудовото възнаграждение, **вече са посочени в чл. 310, ал. 1, т. 1 ГПК**, който не прави разлика по отношение вида на защитата – чрез осъдителен или установителен иск, и следователно се прилага независимо от вида на иска. Що се отнася обаче до останалите обезщетения по трудово правоотношение е неоправдано приложението на правилата за бързото производство, тъй като не се касае за вземания, които имат за цел да осигурят приход, заместващ трудово възнаграждение, като средство за препитание и оцеляване на работника и семейството му, тъй като обезщетение по трудово правоотношение са и вземанията на работодателя за обезщетение, дължимо от работника, вземанията по чл. 200 КТ на наследници на работника или служителя, съответно би се стигнало до установяване на различен от общия ред за разглеждане на установителни искове за тези вземания, за които иначе не е предвидено бързо производство. Прекомерното разширяване на кръга от спорове, които се разглеждат по реда на бързото производство, би довело до насочване на по-голяма част от ресурса на правораздавателната система за обезпечаване на по-бързото им разглеждане за сметка на останалите спорове, които не се разглеждат по този ред.

По отношение на § 25 за изменение на чл. 428, ал. 1 ГПК:

Настоящата редакция не е прецизна, а предложените два варианта за изменение на ал. 1 не разрешават съществуващия проблем.

Смисълът от връчване на покана за доброволно изпълнение е да се уведоми длъжника за образуваното принудително изпълнение и да му се даде яснота по какъв ред и какви суми следва да заплати.

В случаите на принудително изпълнение въз основа на заповед за изпълнение връчването на заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК се осъществява от съда, а на заповедите по чл. 417 ГПК – от съдебния изпълнител.

И в случаите на връчване на заповедта от съда обаче са предвидени хипотези, в които длъжникът може да се позове на ненадлежно връчване или невъзможност да узнае за издадената заповед

Не е уместно да отпадне връчването на покана за доброволно изпълнение без да се прецизират случаите, в които това е възможно.

По отношение § 28 за изменение на чл. 432 ГПК:

Измененията не са обосновани и важат съображенията, изложени във връзка с § 19 и § 21 относно липсата на конкретна оценка за въздействието им върху обществените отношения.

По отношение § 31 за изменение на чл. 435 ГПК:

Предложенията в тази част считаме, че ще доведат до сериозно шиканиране на изпълнителния процес от страна на длъжниците и до невъзможност съдилищата да осъществяват правораздавателните си функции поради огромния брой спорове, които ще възникнат за разглеждане във връзка с обжалване действията на съдебните изпълнители.

До изпълнителни производства се стига в случаите на липса на доброволно изпълнение, независимо от причините, на които то се дължи. Естественото поведение на длъжника, който отказва да изпълни доброволно, е да отложи, прекрати или спре принудителното изпълнение срещу имуществото му.

Предвиждането на възможност длъжникът да оспорва всеки отказ за приключване, прекратяване и спиране на принудителното изпълнение, и то без ограничение на броя искания с такова съдържание, които може да отправи, ще доведе, най-малкото, до стотици хиляди такива искания, респективно до жалби срещу откази за уважаването им.

Съгласно изискани данни от Камарата на частните съдебни изпълнители, през 2015 г. на територията на страната са образувани 175 000 изпълнителни дела от частни съдебни изпълнители, а през 2016 г. образуваните дела са 210 000. Съответно само образуваните от частни съдебни изпълнители с район на действие СГС изпълнителни дела през 2015 г. са 64 000, а за 2016 г. – 75 000. **Към края на 2016 г. висящите изпълнителни дела пред частни съдебни изпълнители в района на действие на Софийски градски съд е 365 000 броя.** Съответно тази информация не включва образуваните пред държавните съдебни изпълнители производства. Само броят на новообразуваните дела е достатъчен, за да се прецени, че съдилищата, и в частност Софийския градски съд, не разполага с необходимия ресурс от магистрати, служители и помещения, за да разглежда жалбите срещу всеки отказ за приключване, спиране и прекратяване на изпълнителните дела, образувани от частните и държавните съдебни изпълнители в неговия район.

Същото се отнася и до обжалването на оценките, определени от съдебните изпълнители, като много по-разумно решение е да се възложи задължение те да бъдат изготвяни от вещо лице, което разполага с необходимите специални знания, респективно носи отговорност, включително и наказателна, за верността на заключението си.

Случаите на спиране на изпълнителното производство са предвидени в закона, като с изключение на случаите по чл. 432, т. 3 ГПК, в останалите случаи спирането е въз основа на акт на съда, с който се постановява спиране на изпълнението и който обвързва съдебния изпълнител по същия начин, както и постановения акт по жалба срещу действията му, поради което няма основание да се презумира недобросъвестност на съдебните изпълнители или ако такива случаи са налице, то те са изключение, защита срещу които е по реда на ангажиране на имуществената и дисциплинарната отговорност на същите.

Анализът на практиката показва, че най-често исканията за приключване и прекратяване на изпълнителните дела се основават на твърдения и факти относно възникването на вземанията и техния размер, които е следвало да бъдат релевирани в съответен исков процес, респективно възможността за това е преклудирана, поради което и няма основание същите въпроси да се повдигат и разглеждат по реда на обжалване действията на съдебния изпълнител. Що се отнася да погасяването в хода на изпълнителния процес, то длъжниците са защитени чрез възможността да обжалват разпределението, така и определянето на разноските за изпълнението, по реда на което обжалване съдът извършва преценка относно прихващане на изпълнението на събраните суми.

На следващо място, съдебните изпълнители носят имуществена отговорност за причинени вреди от незаконосъобразни действия, а длъжниците се ползват от защитата на несеквестируемостта, по отношение на спазването на която е предвиден и съдебен контрол. Същите разполагат и с възможността, в случай че считат, че задълженията им са погасени изцяло, да инициират исково производство за несъществуване на вземанията, като по реда на обезпечаването им постигнат и спиране на принудително изпълнение.

По тези съображения считаме, че разширяването на кръга от обжалваемите действия не е съобразено с интереса на кредиторите, с ресурсите на съдилищата да поемат разглеждането на нови производства, с историческите причини, поради което обжалването на действията на съдебните изпълнители беше ограничено при приемането на ГПК от 2007 г., както и със съществуващите способности за защита на длъжника срещу неоснователно воден изпълнителен процес.

Разумно е единствено предложението, да подлежи на обжалване от длъжника и вискателя, отказът на съдебния изпълнител да назначи повторна оценка по вариант III, което е във връзка с предложеното изменение на чл. 468, ал. 4 ГПК.

Няма основание за въвеждане на право на обжалване от наддавач и трето лице по чл. 435, ал. 4 ГПК на действия при подготовката и провеждането на публичната продан, на основание допуснати нарушения при извършване на уведомяването, описа или оценката на вещта. На първо място ще възникнат спорове за това кои действия попадат в предмета на „подготовката и провеждането на публичната продан“, и на следващо място,

посочените основания изобщо не касаят правата на тези трети лица – на наддавачите следва да се признае право да обжалват единствено постановлението за възлагане, тъй като интересът им е единствено във връзка с участието в публичната продажба. Що се отнася до третите лица, които заявяват самостоятелни права, то защитимият техен интерес е изобщо от изключване на изпълнението, но не и във връзка със законосъобразността на извършените в хода му действия, още повече, че подобно право на обжалване не се предвижда за длъжника.

Предвиденото автоматично спиране на изпълнителните действия при жалба от трето лице, което твърди да е било във владение на вещи, върху/срещу които е насочено изпълнението в деня на налагане на запора, възбраната или предаването ще доведе до злоупотреба с процесуални права, респективно до неоснователно забавяне на изпълнителния процес чрез отправяне на жалби с единствената цел да се спре изпълнението за периода от подаването им до разглеждането им от съда.

И понастоящем жалбоподателят има възможност да поиска спиране на изпълнението от съда, който да извърши преценка на твърденията и да допусне такива мерки.

По отношение на § 32 за изменение на чл. 436, ал. 2 ГПК:

Предложеното изменение не държи сметка за изискванията за редовност на жалбата и препращането на чл. 436, ал. 4 ГПК към чл. 260, 261 и 262 ГПК, които норми предполагат съдебния изпълнител да извърши проверка за срочност и редовност на жалбата, респективно, ако тя не е редовна, съдебният изпълнител следва да даде указания за отстраняването на нередовностите.

Препис от жалба следва да се връчва само в случаите на подадена в срок редовна жалба, поради което и предвиденият срок за връчване би следвало да тече само по отношение на жалби, които са редовни.

Посоченият тридневен срок за връчване е нереален и не държи сметка за предлаганите изменения във връзка с връчването в чл. 38 и чл. 47 ГПК, а ако се касае за срок за изпращане на препис, то следва редакцията да се прецизира в този смисъл.

Уместно е с оглед препращането към текстовете на чл. 260 -261 ГПК да се уреди изрично правомощие съдебният изпълнител да връща жалба поради просрочие или неотстраняване на нередовност или да се изключи изрично приложението на чл. 262 ГПК, тъй като съществува противоречива практика по въпроса може ли съдебният изпълнител да връща жалби срещу действията си при условията на чл. 262, ал. 2 ГПК или извършва само проверката по ал. 1, без това да е скрепено със санкция, като в случай, че се приеме последното решение, следва да се определи срок за изпращане на жалбата в съда.

По отношение на § 33 за изменение на чл. 438 ГПК:

По отношение на предложените изменения важат съображенията по § 32, като редакцията следва да се прецизира и в смисъл, че заедно със завереното копие на жалбата следва да се изпрати и копие от изпълнителното дело, без което не е възможно да се прецени дали изобщо подателят на жалбата има някакво отношение към изпълнителното производство, нито дали оплакванията, на които се основават жалбата и искането за спиране почиват на някакви основания.

По отношение на § 34 за изменение на чл. 443 ГПК:

Предложените изменения са изобщо неотнормирани към изпълнение, насочено върху вещи, при които се извършва продажба на цялата вещ, независимо от размера на вземанията, като при пристъпване към изпълнение върху вещите не е възможно в началния етап да се извърши едновременно и тяхната оценка без да е извършен опис, още повече, че се предлага такава да се извърши от вещо лице.

Следователно предлаганото изменение във връзка с обезпечителните мерки следва да се отнася единствено до изпълнение върху парични вземания, тъй като в останалите случаи е невъзможна преценка за съпоставимост на оценката и възможността за осребряване на имуществото с размера на задълженията, а освен това се нарушава общият принцип, че длъжникът отговаря с цялото си имущество.

По отношение на § 35 за изменение на чл. 446 ГПК:

Несеквестрируемият размер следва да е определен в ГПК, където е установена несеквестрируемостта, а не в акт на изпълнителната власт, поради което следва да се възприеме II или IV вариант, в които диференциацията на доходите е най-детайлна.

По отношение на § 43 за изменение на чл. 468 ГПК:

Следва да се възприеме първият вариант за изменение, който обезпечава изготвянето на оценката от вещо лице и възможността за проверка на даденото заключение чрез назначаване на повторна оценка, което ограничава възможността за оспорването на оценките пред съда по вече изложените съображения във връзка § 31, тъй като и възможностите на съда за проверка на оценката се изчерпват също с назначаването на експертиза.

По отношение § 45 за изменение на чл. 474 ГПК:

Редакцията относно изменението на ал. 5 е неясна, тъй като се предвижда приложение на чл. 482 ГПК, както и в досегашната редакция, но се въвежда изключението - „с изключение на обжалването на проданта“. По този начин не става ясно какво се има предвид, тъй като по принцип обжалване на проданта не е предвидено в никой случай, а се обжалват или действията по обявяването ѝ, с доводи, че се касае за насочване на изпълнението върху несеквестрируем имот, или се обжалва постановлението за възлагане.

Ако целта е по отношение на тези продажби да се прилага възможността за обжалване на постановлението за възлагане, е разумно това да се посочи изрично, както и че публичната продан на тези вещи не може да се оспорва по исков ред и има действието, посочено в чл. 482, ал. 2-4 ГПК, за да се избегнат каквито и да е различни тълкувания на съдържанието на разпоредбата.

По отношение § 47 за изменение на чл. 481 ГПК:

По отношение на предлаганото изменение на ал. 10 следва да се има предвид, че ГПК не съдържа друга норма, в която търгът се обявява за нестанал, а предложените изменения заличават предпоставките, при които търгът се счита за нестанал. Следователно предпоставките за „нестанал“ търг следва или да се посочат в разпоредбата на чл. 481 ГПК или да се препрати към разпоредбата на чл. 494, ал. 1 ГПК.

По отношение на § 51 за изменение на чл. 489 ГПК:

Предложените варианти II и III в частта относно ал. 6 на чл. 489 ГПК, с които се обявяват за недействителни предложенията, надвишаващи с повече от 30% началната цена, са в пълно противоречие с принципите и целта на цялото изпълнително производство, а именно имуществото на длъжника да се продаде на възможно най-високата цена.

Няма законова възможност предложилият твърде висока в сравнение с пазарната цена да атакува по исков ред публичната продан с оглед разпоредбата на чл. 496 ГПК, нито да се позовава на пороци във волята си. Единствената опасност е да не внесе цената, в който случай така или иначе ще се пристъпи към приложение на последиците на чл. 493 ГПК, включително обявяването за купувач на следващия предложител до изчерпване на наддавателните предложения.

По отношение на § 52 за създаване на чл. 491а ГПК:

Предложението е изключително разумно и ще преустанови практиката възискатели, чиято цел е да им бъде възложен имота, да

препятстват провеждането на продан с участието на множество наддавачи, при което се повишава и цената на имота. Препращането към чл. 487 и чл. 488 ГПК като че ли изяснява и възникнали в съдебната практика противоречия при спиране на изпълнителното производство по молба на вискателя при вече обявена публична продан, дали при възобновяването му проданта следва да започне наново с обявяване и следва ли да се зачитат наддавателните предложения, направени преди спирането. Проблем е препращането към срока по чл. 487 ГПК, който не държи сметка, че от спирането на изпълнението до възобновяването му може да е изминал значителен период от време, респективно изготвената оценка, която с измененията вече задължително се изготвя от вещо лице, да е загубила своята актуалност и да не отразява вече действителната пазарна цена. Уместно е да се предвиди възможност съдебният изпълнител служебно или по искане на длъжника или вискателя да може да възложи нови оценка.

По отношение на § 54 за изменение на чл. 493 ГПК:

Предложеното изменение предвижда нов способ за погасяване на задължения, който не е съобразен с общите правни принципи. Смисълът от чл. 493, т. 1 ГПК е да се санкционира обявения за купувач наддавач, който не внесе предложената на публична продан цена, като загуби задатъка и той послужи за удовлетворение на вискателите, като по този начин се намалят и задълженията на длъжника към тях. В случая с обявен за купувач вискател, който не внесе цената, то той не дължи изобщо задатък, поради което няма как да загуби такъв, респективно не се касае за „дължим задатък“, а е неясно кой и с какъв акт ще извърши приспадането, какви ще са последиците на този акт, съответно как останалите вискатели ще бъдат компенсирани за недобросъвестното поведение на купувача-вискател.

В този смисъл редакцията на предложението е неточна и създава неравно третиране, което би било избегнато и би се постигнала целта, ако отпадне изключението за невнасяне на задатък от вискателите.

По отношение на § 57 за изменение на чл. 496, ал. 2 ГПК:

Предложението е неприемливо с оглед правната сигурност и защита правото на собственост и ще създаде съществени проблеми и правни спорове. Абсурдно е преди влизане в сила на постановлението за възлагане, което подлежи на обжалване, респективно съществува възможност да бъде отменено, купувачът да придобие собствеността върху имота, респективно правото да се разпорежда с него.

За това предложение не са изложени мотиви, които да обосновават необходимостта от признаването на вещно действие на фактически състав, който не приключва с неотменяем стабилен акт. Не може да се приеме, че се касае за улесняване на кредитирането като начин за привличане на повече участници при провеждането на публична продан, тъй като плащането на

цената е предпоставка за издаване на постановлението за възлагане, поради което и каква цел преследва законопроекта с това конкретно предложение на изменение е наистина неясно.

По отношение § 60 за изменение на чл. 508 ГПК:

Следва да се възприеме вариант II на предложението за изменение, като е уместно в ал. 1, т. 1 да се посочи изрично изискването третото лице да посочва изрично и до какъв размер се признава вземането, ако не се признава в пълния размер, тъй като често отговорите на запорните съобщения не съдържат информация за размера на вземането, което е пречка съдебния изпълнител да прецени дали насочването на изпълнението и върху друго имущество е оправдано.

По отношение § 62 за създаването на нова глава 45а:

Предвижда се вписване на обезпечителни мерки в Държавния регистър, а има права на интелектуална собственост, които се ползват от закрила по силата на международни актове, респективно имат стойност и подлежат на осребряване, но не подлежат на регистрация в Република България, а се ползват от защита по силата на международна регистрация.

Така както е формулирано предложението ще се постави въпроса за противопоставимостта на предприетите изпълнителни мерки по отношение на тези права и дали същите са противопоставими единствено при извършено вписване.

По отношение на § 75 за изменение на Закона за задълженията и договорите:

Предлаганото изменение не е съобразено с продължителността на съдебните производства и изпълнителния процес, поради което и на практика ще се стигне до погасяване по давност на множество задължения без реална възможност изобщо да се пристъпи към принудителното им изпълнение. Изменението е предложено като алтернатива на съществуващите институти в други държави за обявяване на фалит по отношение на физическите лица. Не отчетено обаче, че в случаите на фалит са предвидени определени неблагоприятни последици по отношение на лицето, което го е обявило, като в различните държави тези последици са различни, но при всички случаи се касае за ограничения за правата му като резултат от собственото му поведение, довело до неизпълнение на задълженията му.

Предвидената абсолютна давност по отношение задълженията на физически лица, които не са търговци, ще доведе до погасяването им без абсолютно никакви последици за тези лица, ще наруши съществено правата на кредиторите, независимо от положените от тях усилия за събиране на

вземанията им, понякога в резултат на стоящи извън волята и възможностите им обстоятелства, каквито са продължителността на съдебните производства, на изпълнителния процес и т.н. Така например, докато трае съдебният процес относно вземането, длъжникът може да се разпореди с цялото си имущество, съответно за принудително изпълнение върху отчужденото имущество е необходимо провеждане на производства по оспорване действителността на тези сделки по отношение на кредитора.

Давността като институт се основава на принципа за санкциониране на бездействието на кредитора и когато такова не е налице приложението му е необосновано.

Абсолютната давност е оправдана единствено по отношение на случаите, в които се касае за бездействие на държавни органи, тъй като Държавата разполага с целия възможен ресурс да наложи санкции и да събере вземанията си, като да се търпи това бездействие е обществено неоправдано, когато се касае за наказателна репресия или публични задължения, които се ползват с особена закрила, респективно самото им съществуване е пречка за упражняване на някои права.

Останалите направени предложения са разумни и могат да допринесат за избягването на противоречиви разрешения в практиката и за защита правата на страните в изпълнителното производство.

С уважение,

КАЛОЯН ТОПАЛОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД

